

Quickscan flora en fauna

Achterdijk 32, Rhoon

Arnhem, 7 februari 2018

Colofon

Titel	: Quicksan flora en fauna
Subtitel	: Achterdijk 32, Rhoon
Projectnummer	: 18.021
Datum	: 7 februari 2018
Veldonderzoek	: E.W.A. Janssen
Auteur(s)	: E.W.A. Janssen
Goedgekeurd door	: T. Kooij
Opdrachtgever	: Agel Adviseurs, Oosterhout
Contactpersoon	: mevr. J. Brunink

Bezoekadres : Tivolilaan 205, Arnhem
Postcode : 6824BV
Postbus : 2, (6800AA)
Telefoon : 026-8454583

info@ekoza.nl
www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Wettelijk kader	5
2.1 Natura 2000-gebieden	5
2.1.1 Programmatie Aanpak Stikstof	5
2.2 Soorten	6
2.3 Houtopstanden	8
2.4 Natuurnetwerk Nederland	8
3. Gebiedsbeschrijving	10
3.1 Gebiedsbeschrijving	10
3.2 Voorgenomen ingreep	12
4. Onderzoeksmethode	13
4.1 Bronnenonderzoek	13
4.2 Veldonderzoek	13
4.3 Uitwerking en rapportage	13
5. Resultaten	15
5.1 Gebiedsbescherming	15
5.1.1 Natura 2000	15
5.1.2 Natuurnetwerk Nederland	15
5.2 Soortbescherming	16
5.2.1 Grondgebonden zoogdieren	17
5.2.2 Vleermuizen	18
5.2.3 Vogels	19
5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	20
5.2.5 Flora	21
5.2.6 Ongewervelden	22
6. Conclusies en aanbevelingen	23
6.1 Gebiedsbescherming	23
6.2 Soortbescherming	23
6.2.1 Grondgebonden zoogdieren	23
6.2.2 Vleermuizen	23
6.2.3 Vogels	23
6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	24
6.2.5 Flora	24
6.2.6 Ongewervelden	24
Bronnen	25
Literatuur	25
Websites	25

1. Inleiding

De eigenaren zijn voornemens de bestaande woning aan de Achterdijk 32 te Rhoon te slopen en meer centraal op het perceel, deels buiten de woonbestemming, twee vrijstaande woningen terug te bouwen. Hiertoe dient het bestemmingsplan gewijzigd te worden en dient o.a. een Flora en Fauna onderzoek te worden uitgevoerd.

Eén van de haalbaarheidsstudies die voor deze ingreep dus dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving. De plangebieden en de groene omgeving kunnen als leefomgeving dienen voor verschillende diersoorten of als groeiplek van plantensoorten. Veel dieren en planten zijn middels de Wet natuurbescherming beschermd. Om inzichtelijk te krijgen of voor het uitvoeren van de werkzaamheden een ontheffing nodig is in het kader van deze wet, is het noodzakelijk om te weten of er beschermde dieren en/of planten in of vlakbij het plangebied voorkomen.

Mogelijk liggen er beschermde natuurgebieden in de directe omgeving van het terrein waarop de ingreep effect kan hebben. Dit is eveneens van belang te weten in verband met de Wet natuurbescherming.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een quickscan. Het betreft een beoordeling van de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren op de onderzoekslocatie en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De quickscan vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. Tijdens het terreinbezoek wordt een inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn.

Deze quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de afwezigheid van soorten. Dit onderzoek betreft geen volledige veldinventarisatie. Mochten er effecten te verwachten zijn van de werkzaamheden op beschermde soorten die mogelijk aanwezig zijn, dan wordt een nader onderzoek geadviseerd.

In hoofdstuk 2 staat het wettelijke kader uiteengezet, waaraan getoetst dient te worden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 4 geeft een korte beschrijving van de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek besproken. Tenslotte worden in hoofdstuk 6 de conclusies en aanbevelingen gegeven.

2. Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Het bevoegd gezag komt bij de provincies te liggen. De Rijksoverheid (RVO) blijft verantwoordelijk voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij etc.

De Wet natuurbescherming is gericht op de bescherming van:

- Natura 2000-gebieden
- Soorten
- Houtopstanden

2.1 Natura 2000-gebieden

De basis voor Natura 2000 zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze natuurbeschermingsrichtlijnen hebben naast de bescherming van specifieke flora en fauna eveneens als doel om de leefgebieden van deze soorten te behouden, te herstellen of uit te breiden.

In Nederland zijn 164 gebieden als Natura 2000-gebied aangewezen door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Door de toenmalige Minister van LNV zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld voor de Natura 2000-gebieden, deze staan vermeld in het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit. In het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit staan de instandhoudingsdoelstellingen voor alle habitattypen, -soorten en broedvogels die in het Natura 2000-gebied voorkomen beschreven. Daarnaast staat beschreven op welke wijze de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren zijn. Onder “instandhouding” wordt verstaan het geheel aan maatregelen die nodig zijn ter behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten.

Elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren; of
- een significant versturend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen, is ingevolge artikel 2.7, tweede lid verboden. De activiteit kan slecht doorgang vinden wanneer het bevoegd gezag een vergunning verleent.

2.1.1 Programmatische Aanpak Stikstof

Op 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. De depositie van stikstof is een van de belangrijkste belemmeringen om de Europese natuurdoelen te halen. Stikstofdepositie leidt tot vermeting en/of verzuring van de bodem. In natuurgebieden kan dit negatieve effecten hebben op de aanwezige, beschermde flora en fauna.

De PAS combineert twee manieren om de natuurdoelen van Natura 2000 zeker te stellen:

- Het blijvend laten dalen van de stikstofdepositie door het nemen van maatregelen aan de bron;
- Het uitvoeren van herstelmaatregelen voor stikstofgevoelige natuur.

De PAS bepaalt ook dat een deel van de daling van de stikstofdepositie mag worden ingezet voor nieuwe projecten of projecten waarin uitbreiding van bestaande stikstofemissie aan de orde is. Dit wordt ontwikkelingsruimte genoemd. Op deze manier blijft de stikstofdepositie dalen, terwijl er ook ruimte is voor de gewenste economische ontwikkeling.

Met de inwerkingtreding van het PAS geldt alleen nog een vergunningplicht voor activiteiten die meer dan 1 mol stikstofdepositie per hectare per jaar geven op een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. Bij een stikstofdepositie tussen de 0,05 mol en 1 mol N/ha/j bestaat er een meldingsplicht.

2.2 Soorten

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes

- soorten van de Vogelrichtlijn
- soorten van de Habitatrichtlijn
- overige soorten

Vogelrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Ingevolge artikel 3.1 is het verboden om:

1. Opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. Opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. Eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Opzettelijk vogels te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Habitatrichtlijn vallen soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.5 (Bern bijl. II, Bonn bijl. I) verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Opzettelijk dieren te verstoren;
3. Opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.6 (Bern bijl. I en II, Bonn bijl. I) verboden om dieren of planten te verkopen, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden, tenzij het gaat om gefokte of gekweekte dieren of planten.

Andere soorten

Onder het beschermingsregime andere soorten vallen soorten waarvan er geen Europese verplichting tot bescherming is. Dit zijn soorten die vanuit nationaal belang extra bescherming behoeven.

De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. In dit geval gaat het om de provincie Noord-Brabant. Ook RVO heeft een lijst met vrijgestelde soorten welke te vinden zijn in de Regeling natuurbescherming artikel 3.31 en Bijlage 10.

Ingevolge artikel 3.10 is het verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Artikel 1.11 Wnb voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Het betreft bovendien niet alleen dieren en planten van soorten waarvoor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn specifieke beschermingsmaatregelen eisen, maar alle in het wild levende dieren en planten.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de bescherming van dieren en planten van soorten waarvoor geen specifiek beschermingsregime geldt op grond van hoofdstuk 3, heeft de zorgplicht zelfstandig betekenis. Op grond van de zorgplichtbepaling moeten schadelijke handelingen in beginsel achterwege worden gelaten dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Jaarrond beschermde nesten

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen

2.3 Houtopstanden

De regels van de Boswet zijn grotendeels onveranderd opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

Ingevolge artikel 4.1 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (voor deze wet);
- houtopstanden op erven of in tuinen
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar
- kweekgoed;
 - uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen,
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid
 - bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland werd voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd. Het doel van het Natuurnetwerk Nederland is om een samenhangend netwerk te creëren van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Het huidige netwerk bestaat voor het merendeel uit Natura 2000-gebieden en andere bestaande natuurgebieden. Daarnaast worden natuurgebieden uitgebreid, nieuwe natuurgebieden ontwikkeld en ecologische verbindingzones aangelegd.

Onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland zijn Ecologische Verbindingzones (EVZ), die natuurgebieden met elkaar verbinden om het migreren van dieren en planten tussen

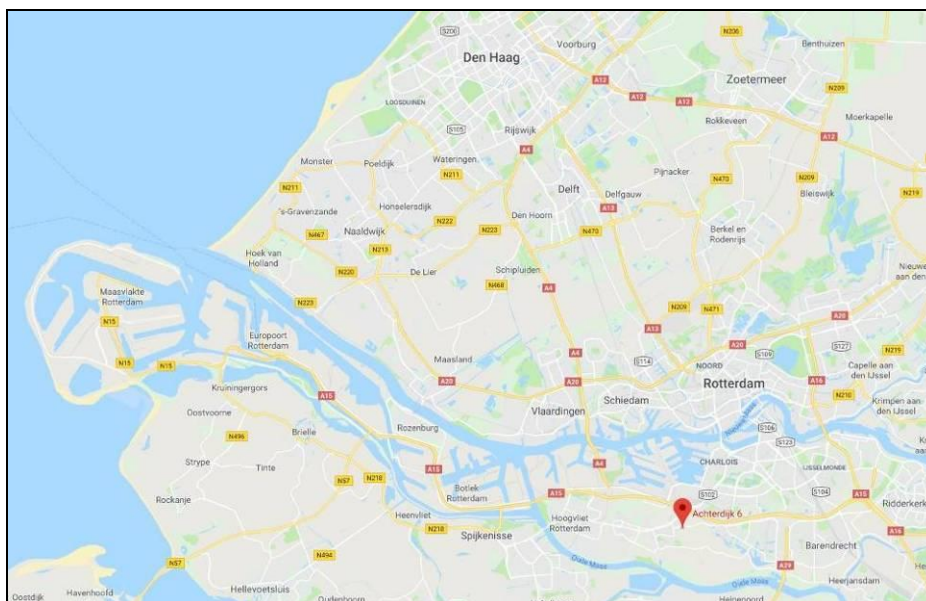
natuurgebieden mogelijk te maken.

De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging en de uitvoering van bepaalde plannen niet mogelijk zijn als daarmee de wezenlijke kenmerken of natuurwaarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. De initiatiefnemer moet onderzoek laten verrichten, om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast.

3. Gebiedsbeschrijving

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied waar een quickscan benodigd is, is gelegen aan Achterdijk 32 te Rhoon, ten zuiden van Rotterdam (fig. 1). Het gebied bestaat uit een woning aan de rand van de bebouwde kom van Rhoon met daaromheen enkele schuurtjes en een aantal kassen. Er werden tot enkele jaren terug bloemen (pioenrozen) gekweekt. Op het erf staan enkele oude fruitboompjes langs de sloot aan de noordkant. Verder staan er wat platanen langs de Achterdijk. Aan de noord- en oostzijde loopt een reguliere afwateringssloot. Op het dak van de woning liggen dakpannen. Een indruk aan de hand van foto's van het plangebied is weergegeven in figuren 2 en 3.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (bron: www.googlemaps.com).

Figuur 2. Ligging van de woning en schuur (rood) en het onderzochte gebied (geel) (bron: www.googlemaps.com).

Figuur 3. Impressie van het plangebied.

3.2 Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de bestaande woning te slopen en twee vrijstaande woningen terug te bouwen. De nieuwbouw van twee woningen op de kavel betekent dat de huidige woning met aan- en uitbouwen en kassen gesloopt worden en de open opslag verdwijnt en plaats maakt voor twee woningen met tuinen. Bomen en struiken op het erf zullen verdwijnen. Een ontwerp is er nog niet. De locatie waar gebouwd mag worden is binnen de gele vlakken in onderstaande figuur.

Figuur 4. Plangebied en de twee gele vlakken waarin gebouwd mag worden (uit: Wissing, 2017).

4. Onderzoeksmethode

Het onderzoek bestaat uit twee delen. Voor het onderzoek is begonnen met een literatuurstudie, gevolgd door een veldonderzoek in het plangebied.

4.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is gebruik gemaakt van de gegevens die openbaar zijn zoals verspreidingsatlassen van verschillende soortgroepen, bijvoorbeeld 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers, 2009). Daarnaast mocht via het abonnement van Ekoza BV de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) worden ingezien. Dit is gedaan voor de laatste vijf jaar en tot ruim een kilometer van het plangebied. Voor informatie over gebiedsbescherming is gebruikt gemaakt van de sites van de Provincies en van overheidssites; deze zijn opgenomen in het bronnenoverzicht.

4.2 Veldonderzoek

Het plangebied is bezocht op de ochtend van 1 februari 2018, waarbij het weer bewolkt en nat was met een temperatuur van zo'n 6 graden Celsius. Daarbij is het in figuur 1 geel omkaderde deel bezocht en onderzocht.

Het veldwerk voor dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel (globaal) gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een eenmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

Aan de hand van literatuurgegevens en veldbezoek wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde natuurwaarden en de mogelijke invloed van de werkzaamheden op deze waarden.

4.3 Uitwerking en rapportage

Bij de bescherming van natuur in Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. In voorliggende rapportage komen de volgende onderdelen aan bod:

Oriëntatiefase toets Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming

Voorliggend onderzoek beschrijft de oriëntatiefase van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

In een oriënterend onderzoek worden o.a. de onderstaande vragen beantwoord:

1. Ligt de ingreeplocatie binnen (de invloedssfeer van) een Natura 2000-gebied, zodat effecten te verwachten zijn.

2. Wat zijn de mogelijke negatieve en/of positieve effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingdoelstellingen van een Natura 2000-gebied in kwestie.
3. Kunnen deze effecten:
 - a. verstorend zijn voor kwalificerende soorten
 - b. leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de kwalificerende habitats
 - c. significant negatief zijn voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

Hieruit volgt of er een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is vereist. Het wel of niet afgeven van een vergunning wordt beoordeeld door middel van een verstorings- of verslechteringstoets of een passende beoordeling.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming: soortenbescherming

Onderzocht wordt of de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming aangaande soorten worden overtreden, een ontheffing noodzakelijk is en of daaruit voortvloeiende verplichtingen in de vorm van mitigatie of compensatie noodzakelijk zijn. Hierbij is onderscheid gemaakt in soorten die staan op de lijst van de Vogel- of Habitatrichtlijn, op de lijst van Andere soorten of op de lijst van Vrijgestelde Soorten.

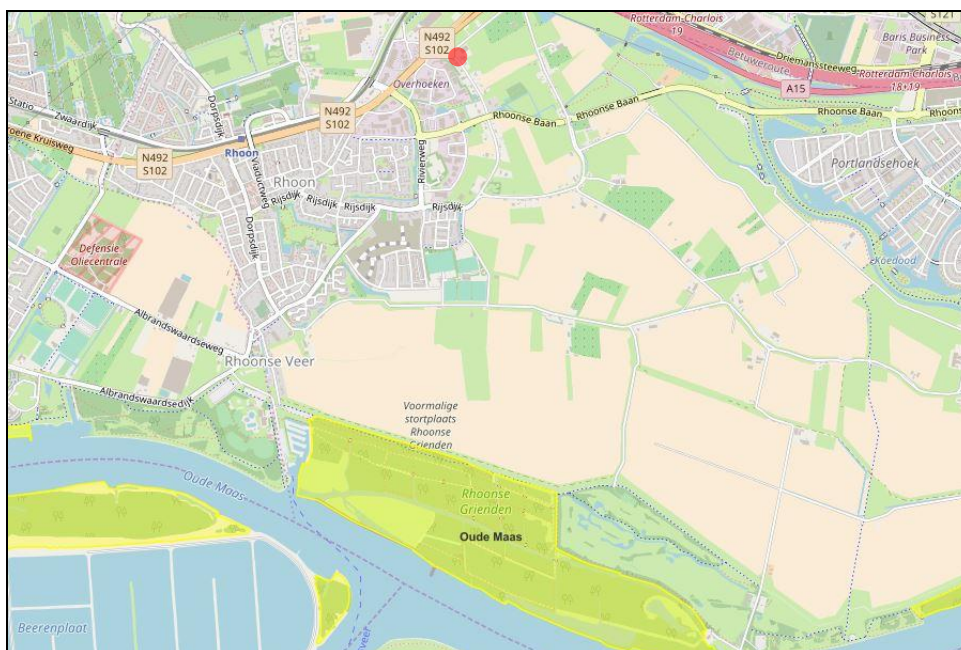
5. Resultaten

De werkzaamheden welke worden uitgevoerd kunnen zowel effect hebben op beschermde gebieden als op beschermde soorten. Aan de hand van literatuurgegevens en het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde natuurwaarden en de mogelijke invloed van de werkzaamheden op deze waarden.

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

Er ligt een Natura 2000-gebied op zo'n 2 km van het plangebied. Het gaat om de Oude Maas (fig. 5). Het is aangewezen voor enkele habitattypen (H3270, H6430B en H91E0A) en habitatsoorten (bever, noordse woelmuis).

Figuur 5. Plangebied (rood) t.o.v. Natura 2000-gebieden (geel) bron: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx/>.

De effectenbeoordeling t.a.v. Natura 2000 gebieden

De ingreep betreft hoofdzakelijk het slopen van de bestaande woning en het bouwen van twee nieuwe woningen. Effecten op Natura 2000-gebieden en dan specifiek op instandhoudingsdoelstellingen van aangewezen habitattypen en - soorten van de Oude Maas worden gezien de kleinschaligheid van de ingreep en de afstand van 2 kilometer uitgesloten.

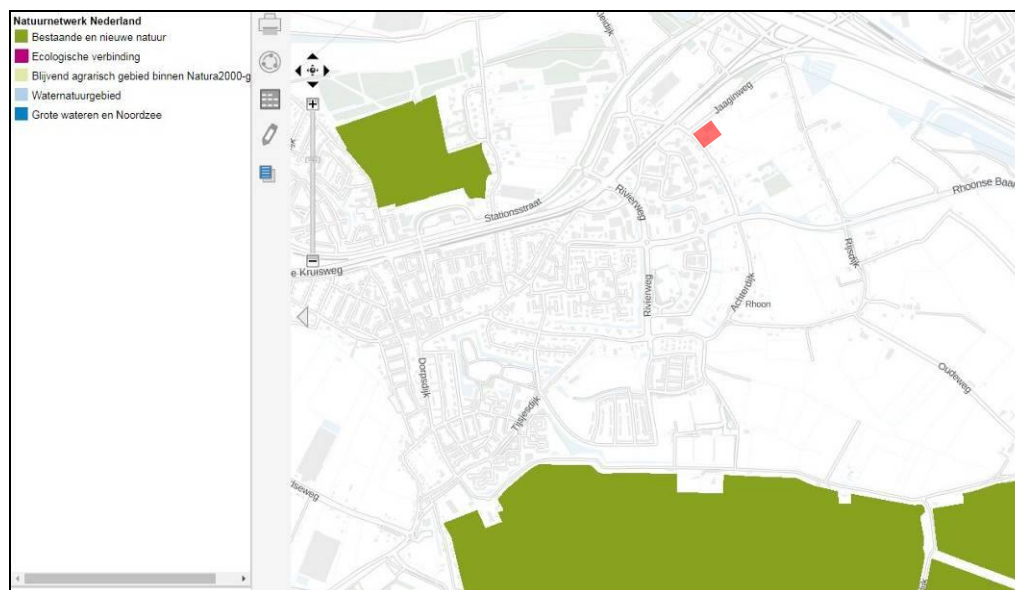
5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

De voormalige EHS, of beter gezegd het Natuurnetwerk Nederland (NNN) werd tot voor kort op Rijksniveau vastgelegd, maar op provinciaal niveau door de provincies uitgewerkt. Sinds 2014 zijn de provincies echter ook verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit Natuurnetwerk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om

tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. De provincies beschermen het Natuurnetwerk door middel van het 'Nee, tenzij' - principe: de provincie staat geen nieuwe functies toe, tenzij is aangetoond dat ze niet schadelijk zijn voor de natuur. Het afwegingskader Natuurnetwerk Nederland is alleen van toepassing voor ingrepen binnen het Natuurnetwerk Nederland.

Natuurnetwerk Zuid-Holland

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Zuid-Holland. Op enkele honderden meters er vandaan. Een overzicht is hieronder weergegeven.

Figuur 6. Ligging van het Natuurnetwerk Zuid-Holland (groen) t.o.v. onderhavig plangebied (rood)

bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

De effectenbeoordeling voor Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op ongeveer een kilometer van het Natuurnetwerk Nederland / Natuurnetwerk Zuid-Holland. Er geldt geen externe werking op het NNN. Deze werkzaamheden betreffen sloop en nieuwbouw en kapwerkzaamheden in een tuin en hebben geen negatieve effecten op de kernkwaliteiten of andere waarden van het Natuurnetwerk. De ingreep kan zonder verdere procedure in het kader van het NNN plaatsvinden.

5.2 Soortbescherming

Van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten in het onderzoeksgebied en in de directe omgeving daarvan. Door middel van het veldbezoek is een inschatting gemaakt van de te verwachten beschermde soorten in het plangebied. Daarna is bekeken welke effecten de werkzaamheden kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. De werkzaamheden bestaan uit sloop van een woning, schuren en kassen en de kap van fruitbomen om zo plaats te maken voor twee nieuwe woningen op een erf aan de rand van Rhoon.

5.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

Een aantal al dan niet beschermde grondgebonden zoogdieren zijn in het plangebied of in de directe omgeving ervan waargenomen. Hier volgt een overzicht van deze soorten.

Tabel 1. Overzicht van grondgebonden zoogdieren die zijn waargenomen volgens bronnen en / of voor kunnen komen zeer nabij of in het plangebied.

Soort	Waarneming (literatuur)	Potentieel voorkomend	Beschermingsstatus		
			Vrijgestelde soort	Andere soort	Habitatrichtlijnsoort
alg. muizensoorten	x	x	x		
mol	x	x	x		
ree	x		x		
haas	x		x		
konijn	x	x	x		
egel	x	x	x		
vos	x		x		
wezel	x	x	x		
bunzing	x	x	x		
hermelijn	x	x	x		
eekhoorn	x			x	
steenmarter	x	x		x	
bever	x				x

Nabij Rhoon zijn naast de bever geen waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren uit de lijst 'Habitatrichtlijn'. Waarnemingen van 'andere soorten' zijn er binnen of in de directe omgeving van het plangebied wel gevonden. Het gaat daarbij om de steenmarter. Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in holen in de grond (bv. kleine marterachtigen) of in huizen (bv. steenmarter). Kleine marterachtigen laten zich moeilijk waarnemen maar komen overal voor in de groene gebieden en op erven in het buitengebied.

Veldonderzoek

Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht op aanwijzingen van verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren. Verblijfplaatsen van beschermde zoogdieren zijn niet aangetroffen en worden op de plaats waar gewerkt gaat worden niet verwacht. Er zijn geen bomen op het erf die geschikt zouden zijn voor eekhoorns. De fruitbomen die moeten wijken voor de uitbreiding van de woning bevatten geen holten, eekhoornnesten of andere grote nesten. Aanwijzingen voor verblijfplaatsen voor (kleine) marterachtigen zijn niet gevonden. Er is in de schuren gezocht naar martersporen maar die zijn niet aangetroffen. Algemene muizensoorten en een enkele mol zullen er ongetwijfeld hun verblijfplaats hebben maar zijn vrijgesteld.

Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen of indicaties van de aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten uit de categorie 'andere soorten' of 'Habitatrichtlijnsoorten' zijn niet gevonden binnen of langs het plangebied. Verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten zoals mol en de meeste muizensoorten zullen mogelijk worden geschaad maar deze soorten zijn vrijgesteld. De fruitbomen die binnen de uitbreidingsgrenzen staan of daar dichtbij zijn gecontroleerd op mogelijke verblijfplaatsen van boomgebonden zoogdieren en roofvogels/uil. Deze zijn niet aangetroffen. Tijdens de werkzaamheden zullen eventueel in de buurt foeragerende of anderszins tijdelijk aanwezige grondgebonden zoogdieren zich uit de voeten maken. Negatieve effecten op beschermde grondgebonden zoogdieren worden daarmee niet verwacht.

5.2.2 Vleermuizen

Vleermuizen zijn zwaar beschermde soorten die onder de categorie Habitatrichtlijnsoorten vallen. Verblijfplaatsen (kraam-, zomer, paar- en winterverblijven) en essentiële vliegroutes en foerageergebieden van deze soorten zijn beschermd, ook in de nieuwe wet.

Bronnenonderzoek

Volgens verspreidingsgegevens van vleermuizen komen in de ruime omgeving van dit plangebied diverse vleermuissoorten voor (Broekhuizen, 2016 en NDFF). Deze zijn te zien in onderstaande tabel. Het gaat dan met name om overvliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen in de bebouwde kom van Rhon. Winterverblijfplaatsen of andere typen verblijfplaatsen nabij onderhavige plangebied zijn vanuit bronnen niet bekend. Vermeldingswaardig is nog de eenmalige waarneming van de relatief zeldzame tweekleurige vleermuis in 2017 op circa 1 kilometer van het plangebied. Hangend aan een boom.

Tabel 2. Overzicht van vleermuizen die zijn waargenomen in de omgeving van Rhon en het deel wat daarvan kan voorkomen in of zeer nabij het plangebied.

Soort	Waarneming (literatuur)	Pot. voor-komend	Beschermingsstatus		
			Vrijgestelde soorten	Andere soorten	Habitat richtlijnsoort
Gew. dwergvleermuis	x	x			x
Gew. grootoorvleermuis	x	x			x
Laatvlieger	x	x			x
Rosse vleermuis	x	x			x
Ruige dwergvleermuis	x	x			x
Watervleermuis	x	x			x
Baardvleermuis	x	x			x
Franjestaart	x	x			x
Tweekleurige vleermuis	x	x			x

Veldonderzoek

Er kunnen vleermuisverblijfplaatsen binnen het plangebied aanwezig zijn. Het woonhuis heeft dakpannen met daaronder ruimte voor vleermuisverblijfplaatsen. Toegang is mogelijk via de zijkanten van de dakpannen die hangen over de gevelijsten, via losliggende

dakpannen of ruimten rond de schoorsteen (fig. 7). Het plangebied is te klein en te bebouwd om te dienen als belangrijk foerageergebied. Vliegroutes zouden zich kunnen bevinden langs de Achterdijk. Dit is echter niet waarschijnlijk door de onderbreking in de Achterdijk door de Rhoonse Baan, die er dwars door loopt.

Figuur 7. Toegangsmogelijkheden voor vleermuizen onder de dakpannen.

Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd. In de fruitbomen die op het erf staan zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen. Belangrijke foerageergebieden binnen het plangebied niet verwacht; daarvoor is het te klein en te bebouwd. Belangrijke vliegroute in het gebied evenmin. Eventuele vliegroutes langs de Achterdijk zullen door het behoud van de bomen langs de straat niet worden aangetast. Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats wel hebben onder de dakpannen van de woning. Om dit te kunnen bepalen dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017.

5.2.3 Vogels

De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Dit omdat het broedseizoen van soort tot soort en van jaar tot jaar kan verschillen. Globaal kan voor het broedseizoen grofweg de periode van 15 maart t/m 15 juli worden aangehouden. Echter ook buiten deze periode kunnen vogels broeden en dan is dat broedsel beschermd. Daarnaast zijn van enkele vogelsoorten de nesten het hele jaar door beschermd, dus ook als ze niet in gebruik zijn. Het gaat dan om bijvoorbeeld huismus, gierzwaluw en roofvogels.

Bronnenonderzoek

Op puntniveau zijn maar enkele vogelgegevens bekend maar er zullen zich ongetwijfeld algemene soorten in de buurt van dit plangebied bevinden. Dicht bij de ingreeplocatie komen volgens bronnen geen jaarrond beschermde nesten voor. Waarnemingen van buizerdnesten en territoriale haviken en sperwers komen vooral uit de noorden, oosten en zuiden van Rhoon. Roeken komen voor langs de Kleidijk. Uilen als kerkuil, ransuil en bosuil worden in de omgeving van Rhoon waargenomen maar niet rond de bebouwde kom. Van steenuil zijn geen waarnemingen bekend rond Rhoon.

Overige vogels met een jaarrond beschermd nest zoals huismus of gierzwaluw worden voor deze straat niet vermeld.

Veldonderzoek

Tijdens het bezoek zijn vogelsoorten waargenomen waaronder o.a. kauw, nijlgans, houtduif, spreeuw, pimpelmees en winterkoning. Een ijsvogel vloog bovendien over de sloot aan de achterzijde. Twee kauwtjes kwamen uit de steenuilenkast die aan de achtergevel van de woning hangt. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Wel kunnen onder de dakpannen nesten van gierzwaluw en huismus aanwezig zijn. Ook zijn er mogelijkheden voor algemene broedvogels om te nestelen in de buurt van dit plangebied in de bomen, struiken en schuurtjes of vogelhuisjes. Er zijn geen huismussen of sporen daarvan waargenomen. In de winter kunnen huismussen zich echter elders ophouden. De ruimte onder de dakpannen is toegankelijk voor gierzwaluwen en huismussen; met name de gevelpannen zijn interessant als mogelijke toegang tot de ruimte onder de dakpannen.

Effectenbeoordeling

In het plangebied zijn mogelijkheden voor verblijfplaatsen van algemene broedvogels en voor vogels met een jaarrond beschermd nest zoals huismus en gierzwaluw. Geadviseerd wordt sloop van de schuurtjes en evt. kap van bomen buiten het broedseizoen (buiten half maart-half juli) uit te voeren en vogelhuisje voor half maart te verwijderen zodat algemene soorten als koolmees, roodborst en winterkoning de kans om een nest te bouwen wordt ontnomen vóór het broedseizoen. Aanwezigheid van jaarrond beschermde verblijfplaatsen huismus en gierzwaluw is in het plangebied mogelijk.

5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Er zullen geen werkzaamheden aan sloten of andere wateren plaatsvinden en daardoor zullen er geen negatieve effecten op vissen of voortplantingsplaatsen van amfibieën ontstaan. Vissen worden hierna dan ook in de effectenanalyse buiten beschouwing gelaten.

Bronnenonderzoek

Er zijn geen waarnemingen bekend rond het plangebied van reptielen of beschermde amfibieën. Reptielen komen wat verder van het plangebied voor, dichtstbijzijnde is de ringslang ten noorden van Rotterdam en de zandhagedis bij Oost-Voorne. Beschermde amfibieën zoals rugstreeppad en Alpenwatersalamander komen in de bredere omgeving voor. Algemene beschermde soorten als bastaardkikker, kleine watersalamander, bruine kikker of gewone pad komen zeker rond het plangebied voor. Deze soorten zijn wel beschermd, maar hiervoor geldt een vrijstelling

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën of reptielen aangetroffen, wel is gelet op mogelijk geschikt biotoop direct binnen en langs het plangebied. Het bestaat voornamelijk uit een woning, kassen en een tuin. Water is op de grens van het plangebied aanwezig in de vorm van een sloot aan de noord- en oostzijde. Hierin staat nauwelijks onderwatervegetatie en de oevers zijn kaal en steil (fig. 8).

Figuur 8. De sloot aan de oostzijde van het plangebied.

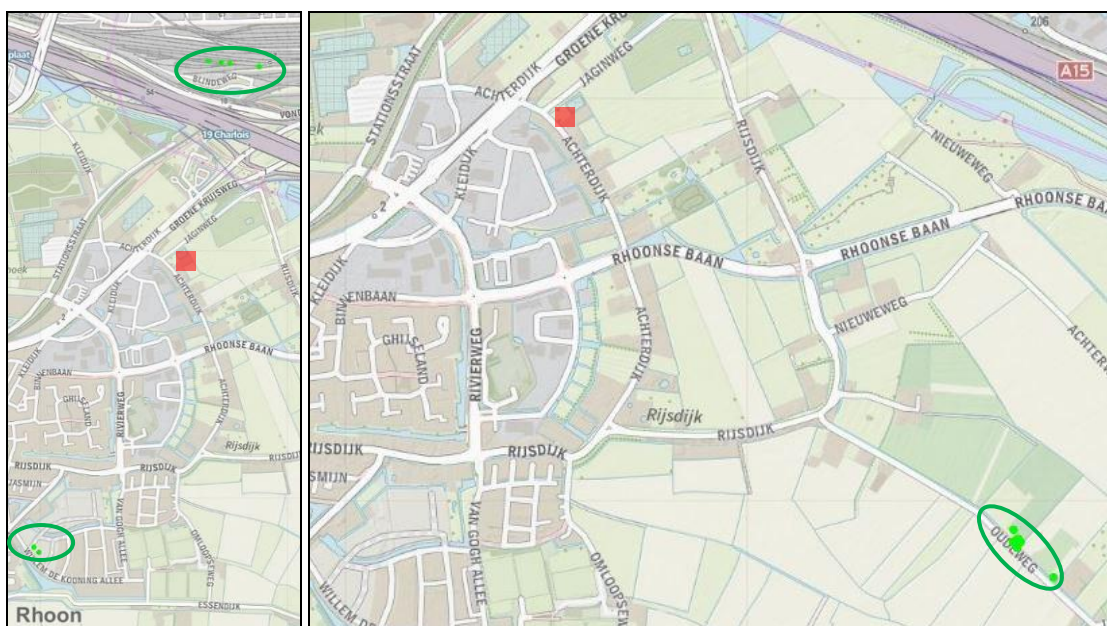
Effectenbeoordeling

Watergangen of -partijen worden door de geplande werkzaamheden niet of nauwelijks aangetast. Voortplantingswateren van amfibieën of het leefgebied van vissen daarmee ook niet. Beschermde amfibieën of reptielen worden niet in Rhoon verwacht. Die komen vooral voor in de natuurgebieden ver van het plangebied. Op voortplantings- en overwinteringsbiotoop van beschermde amfibieën en reptielen worden daarom geen negatieve effecten door de herinrichting van het erf verwacht.

5.2.5 Flora

Bronnenonderzoek

Er zijn nauwelijks waarnemingen bekend van beschermde planten binnen een kilometer van het plangebied. De enige waarnemingen betreffen die van glad biggenkruid op het emplacement Waalhaven-Zuid en langs de Willem de Kooning Allee. En verder stijve wolfsmelk langs de Oudeweg (fig. 9).

Figuur 9. Waarnemingen (groene stippen) van beschermde planten rondom het plangebied: links glad biggenkruid en rechts stijve wolfsmelk. Plangebied in het rood.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Dit is gezien de tijd van het jaar (februari) niet verwonderlijk. Het plangebied bestaat uit een kas, een braakliggend stuk, grenzend aan een sloot met daarachter weiland. Mogelijk komen er in het juiste seizoen langs of op het terrein de beschermde plantensoorten stijve wolfsmelk en glad biggenkruid voor. Glad biggenkruid is een pioniersoort van zonnige, warme, open plaatsen op droge voedselarme (zand)grond; het braakliggende terrein is kleiig. Stijve wolfsmelk is een zeer zeldzame soort, die op open, zonnige tot licht beschaduwde vaak stenige plaatsen voorkomt, in akkers, langs boszomen, bij heggen in bermen enz. Onderhavig kaal terrein is niet geschikt.

Effectenbeoordeling

Beschermde planten stijve wolfsmelk en glad biggenkruid kunnen in of nabij het plangebied voorkomen. Het plangebied biedt niet het juiste biotoop voor deze soorten. Negatieve effecten op beschermde planten kunnen daarom niet optreden.

5.2.6 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden nabij Rhoon.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt op het voorkomen van beschermde ongewervelden in het plangebied. Iedere soort is afhankelijk van een bepaald habitat. Zo zijn libellen afhankelijk van water en dagvlinders van (specifieke) waard- en nectarplanten. Deze voorwaarden zijn in binnen het plangebied niet of nauwelijks aanwezig. Het betreft een woning, een tuin en een akker welke een onaantrekkelijk habitat vormen voor beschermde dagvlinders en libellen of andere ongewervelden. In water wordt niet of nauwelijks gewerkt, dus er is geen invloed op de voortplantingsplekken van al dan niet beschermde libellen.

Effectenbeoordeling

Beschermde ongewervelden worden gezien het aanwezige niet geschikte biotoop niet in het plangebied verwacht. De woning en het omringende erf kunnen voor enkele algemene insectensoorten een (tijdelijke) leefgebied bieden, maar niet voor zeldzame / beschermde soorten ongewervelden.

6. Conclusies en aanbevelingen

Aan de hand van het voorgaande kan een aantal conclusies worden getrokken en worden aanbevelingen gegeven voor de te nemen vervolgstappen.

6.1 Gebiedsbescherming

De locatie van de geplande werkzaamheden ligt op twee kilometer van het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied. Effecten kunnen door de kleinschaligheid van de sloop, kap en de nieuwbouw en door de afstand niet optreden op Natura 2000-gebieden. Er hoeft geen Aeries berekening of PAS beoordeling te worden uitgevoerd.

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een relatief geringe ingreep waarbij er op kernkwaliteiten of andere waarden van het NNN geen effecten kunnen zijn. De ingreep kan zonder verdere procedure in het kader van het NNN plaatsvinden.

6.2 Soortbescherming

Hieronder worden per soortgroep de resultaten en aanbevelingen samengevat. Te allen tijde geldt de zorgplicht ook voor niet beschermde dieren en planten.

6.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen of indicaties van de aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten uit de categorie 'andere soorten' of 'Habitatrichtlijnsoorten' zijn niet gevonden binnen of langs het plangebied. Mogelijk worden er enkele fruitbomen gekapt maar hierin bevinden zich geen geschikte holten. Aanwijzingen voor (kleine) marterachtigen zijn er niet. In watergangen wordt niet gewerkt. Er is voor deze soortgroep dan ook geen mogelijk conflict met de Wet natuurbescherming.

6.2.2 Vleermuizen

Belangrijke foerageergebieden en vliegroutes worden niet aangetast door de herinrichting van het erf. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd. Mogelijk te kappen fruitbomen bevatten geen geschikte verblijfsmogelijkheden. Ruimte in de woning onder dakpannen zijn wel toegankelijk voor vleermuizen. Nader onderzoek moet uitwijzen of er daadwerkelijk vleermuisverblijfplaatsen in de woning aanwezig zijn.

6.2.3 Vogels

Er zijn op het erf mogelijkheden voor het broeden van algemene vogels in bomen, vogelkastjes en schuren. Geadviseerd wordt om bomen te kappen en schuurtjes te slopen buiten het broedseizoen (grootweg buiten maart- half juli) m.a.w. om alle nestgelegenheden, incl. vogelhuisjes te ontnemen vóór het broedseizoen. Hierbij hoort ook het verwijderen van de grote kast aan de woning waar de kauwtjes in broeden. Voor huismussen en gierzwaluwen zijn er verblijfs- en toegangsmogelijkheden onder de dakpannen. Of deze

vogelsoorten met een jaarrond beschermd daadwerkelijk aanwezig zijn, zal moeten worden onderzocht in de tijd dat deze soorten broeden. Dit is tussen grofweg tussen april en half juli, op verschillende momenten.

6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

De sloot wordt door de geplande werkzaamheden niet of nauwelijks aangetast.

Voortplantingswateren van amfibieën of het leefgebied van vissen daarmee ook niet.

Reptielen worden in de buurt van de besproken ingreeplocatie in Rhoon niet verwacht. Ook beschermde amfibieën worden niet verwacht. Er zijn daarmee geen effecten van de ingreep op beschermde reptielen en amfibieën.

6.2.5 Flora

De beschermde planten uit de Wet natuurbescherming worden in het plangebied niet verwacht. Het erf voldoet niet de biotoopseisen van soorten uit de directe omgeving of van andere plantensoorten. Negatieve effecten op beschermde planten worden daarom niet verwacht.

6.2.6 Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden gezien het aanwezige weinig geschikte biotoop niet in dit plangebied verwacht. Ze zijn gebonden aan specifieke biotopen - of biotoopelementen zoals rivieren, beken, heiden, vennen of moerassen. Deze komen niet voor op de plek van de geplande ingreep.

Bronnen

Literatuur

- Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay, van C. & Wynhoff, I., De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. - Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden. ISBN: 9789050115346.
- Creemers., R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, EIS - Nederland, Leiden.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Wissing, 2017. Memo Randvoorwaarden schetsplan Achterdijk 32 Rhoon. Opgesteld door Désirée de Jonge in opdracht van Vries-Jan Zuidam.

Websites

- www.rijksoverheid.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.google.nl/maps
- www.ecogrid-ndff.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>